

Vetoomus yritystukityöryhmälle: uudistakaa listaamattomien yhtiöiden osinkoverotus

Yritystukien vähentämistä valmistelevalla työryhmällä on tärkeä tehtävä yritystuki uudistusten käynnistämiseksi. Toivomme työryhmän käyttävän hyväkseen tilaisuuden korjata listaamattomien yhtiöiden osinkoverojärjestelmä, joka on yksi räikeimmistä Suomen verolainsäädännön epäkohdista.

Listaamattomien yhtiöiden osinkoverotus on euromääräisesti merkittävä verotuki, jolla on lukuisia negatiivisia vaikutuksia. Valtiovarainministeriön mukaan listaamattomien yhtiöiden osinkojen verotuksessa sovelletusta markkinakorkoja korkeammasta normaalituottoasteesta aiheutuvan verotuen suuruus on vuonna 2019 noin 415 miljoonaa euroa¹. Trendi on lisäksi ollut viime vuosina kasvava.

Osinkoverojärjestelmä ohjaa haitallisesti verovelvollisten toimintaa

Nykyinen tarpeettoman monimutkainen listaamattomien yhtiöiden osinkoverojärjestelmä ohjaa voimakkaasti yritysten investointi-, rahoitus- ja voitonjakopäätöksiä, mikä heikentää pääomien kohdentumista tuottavimpiin kohteisiin. Piirteet ovat hyvän verojärjestelmän vastaisia: toimiakseen tehokkaasti, verojärjestelmän tulisi olla mahdollisimman neutraali ja yksinkertainen.²

Osinkoverojärjestelmä ruokkii tulonmuuntoa

Nykyinen osinkoverotus kannustaa suurituloisia ja varakkaita tulonmuuntoon: verotus muuttuu huomattavasti kevyemmäksi, kun työ laskutetaan pöytälaatikkoyhtiön kautta sen sijaan, että sama työ tehtäisiin normaalissa työsuhteessa. Huojennettujen osinkojen kokonaisveroaste (sisältäen yhtiön maksaman yhteisöveron) jää alimmillaan 26%:iin – huomattavasti vastaavan tulon ansiotuloverotusta matalammalle tasolle. Verolainsäädännön porsaanreikä ruokkii aggressiivista verosuunnittelua. Finnwatchin selvityksen mukaan esimerkiksi sote-yrityksissä jopa puolet lääkäreistä toimii palveluntarjoajana työsuhteen sijaan³.

Mahdollisuus muuntaa progressiivisesti verotettavia ansiotuloja kevyellä tasaverolla verotettavaksi pääomatuloksi rapauttaa veropohjaa ja on vahvasti verotuksessa tavoitellun oikeudenmukaisuusperiaatteen vastainen. Verojärjestelmän horisontaalinen oikeudenmukaisuus edellyttää, että samansuuruisesta tulosta maksetaan samansuuruinen vero.

¹ Menokartoitus 2019 Valtion menot, valtion osarahoittamat etuus- ja palvelujärjestelmät sekä verotuet, Valtiovarainministeriön julkaisu – 2019:34, liite: Voitonjaon verotuet 04/2019, s.1

² Yritysverotuksen asiantuntijatyöryhmän raportti, Valtiovarainministeriön julkaisu – 12/2017, s.87

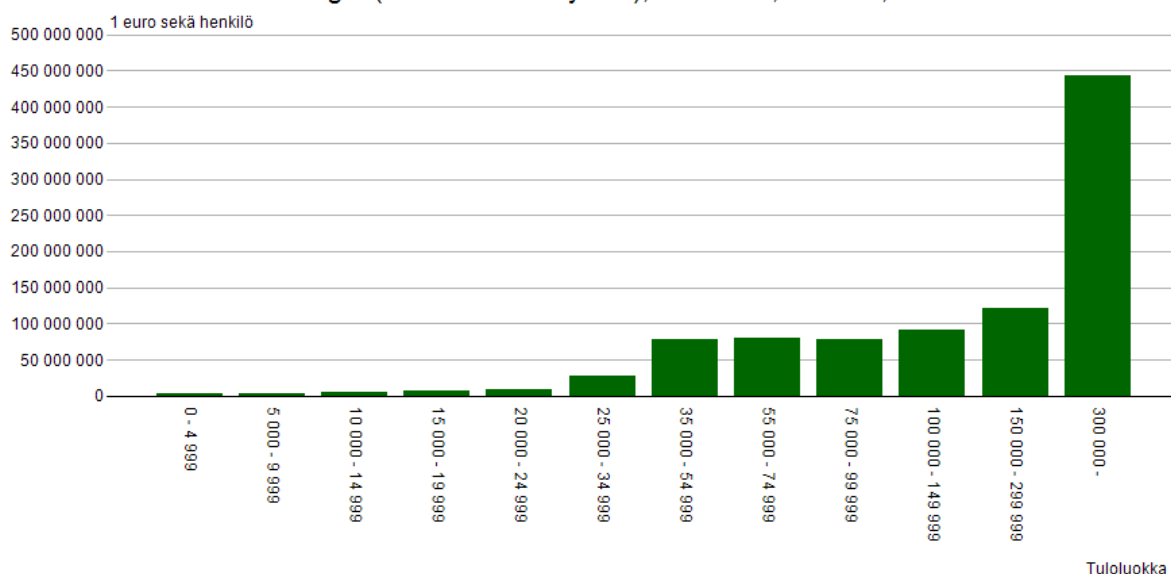
³ Finnwatch, 2019, <https://finnwatch.org/fi/uutiset/626-sote-yritysten-verovastuullisuusvertailu-julkaistu>

Osinkoverojärjestelmä hyödyttää vain kaikkein hyvätuloisimpia ja varakkaimpia

Tulonmuuntoon kannustavan osinkoverojärjestelmän keskeisimpiin ongelmiin lukeutuu se, että järjestelmä hyödyttää eniten hyvätuloisia yrittäjiä, jotka ovat tavalla tai toisella kerryttäneet yhtiöönsä paljon varallisuutta. Iso osa pienituloisista yrittäjistä ei hyödy huojennetuista osingoista lainkaan. Näin ollen mittava satojen miljoonien eurojen verotuki kohdentuu ensisijaisesti jo ennestään varakkaille yrittäjille, pienituloisten yrittäjien maksaessa samaan aikaan tuloistaan korkeampia veroja. Tämä piirre heikentää puolestaan verotuksen vertikaalista oikeudenmukaisuutta, kun korkeammasta tulosta ei makseta pientä tuloa korkeampaa veroa.

Kuva epäoikeudenmukaisesta järjestelmästä hyötyvistä vahvistuu, kun tarkastellaan Verohallinnon tulotilastoja. Huojennetut osingot koostuvat veronalaisista ja verovapaista osingoista. Listaamattomista osakeyhtiöistä nostetuista veronalaisista pääomatulo-osingoista lähes 80 prosenttia menee yli 75 000 euroa vuodessa tienaavalle pienelle joukolle, joka vastaa vain 14 prosenttia kaikista listaamattomista osakeyhtiöistä osinkoja saaneista. Verohallinnon tilastossa ovat mukana vain veronalaiset osingot – tilastoista piiloon jäävä samassa suhteessa jakautuva verovapaisten osinkojen osuus on noin 1,5 miljardia euroa⁴. Nämä verovapaat tulot menevät siis pääasiassa kaikkein rikkaimmille, ja se maksaa yhteiskunnalle satoja miljoonia euroja.

1.1 Tulot tulonsaajaryhmittäin ja tuloluokittain muuttujina Tuloluokka *. 2017, 5.1.5 - Pääomatulona verotetut osingot (listaamattomat yhtiöt), Yhteensä, Summa, euroa.

Lähde: Verohallinto

⁴ Yritysverotuksen asiantuntijatyöryhmän raportti, Valtiovarainministeriön julkaisu – 12/2017, s.75-76

Listamattomien yhtiöiden osinkoverojärjestelmän puutteet ovat yleisesti tunnustettu ongelma, minkä vuoksi haitallisten yritystukien karsiminen kannattaa aloittaa osinkoverojärjestelmän korjaamisella. Jo pienillä muutoksilla osinkoverojärjestelmään kannusteet tulonmuuttoa heikkenisivät merkittävästi (kts. esim. yritysverotuksen asiantuntijatyöryhmän ehdotukset), ja valtio saisi miljoonia euroja verotuloja käytettäväksi yhteiskunnallisesti tärkeisiin investointeihin ja palveluihin.

Kunnioittaen,

Saara Hietanen
veroasiantuntija
Finnwatch ry